

Budgetunderlag 2023 – 2025

Kemikalieinspektionen är en myndighet under regeringen. Vi arbetar i Sverige, inom EU och internationellt för att utveckla lagstiftning och andra styrmedel som främjar god hälsa och bättre miljö. Vi har tillsyn över reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och ämnen i varor och gör inspektioner. Vi ger också tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser. Vi granskar och godkänner bekämpningsmedel innan de får användas. Vårt miljö kvalitetsmål är Giftfri miljö.

© Kemikalieinspektionen.

Foto omslag: Thomas Adolfsén/ Johnér.se

Innehåll

1. Sammanfattning av Kemikalieinspektionens förslag	5
1.1 Arbete i EU och globalt	6
1.2 Förlängning av regeringsuppdraget Giffritt från början	6
1.3 Genomförande av marknadskontrollförordningen	6
1.4 Stärkta svenska insatser för genomförande av EU:s biocidförordning.....	7
1.5 Stärkt stöd till företag	7
2. Långsiktig finansiering av det löpande arbetet i EU och globalt	7
2.1 Förslag.....	7
2.2 Bakgrund och motivering	8
2.1.1 Vi bedriver ett omfattande arbete i EU.....	8
2.1.2 Vi arbetar aktivt med globala konventioner och avtal.....	10
3. Förlängning av regeringsuppdraget Giffritt från början	10
3.1 Förslag.....	10
3.2 Bakgrund och motivering	11
3.2.1 Kemikalieinspektionen föreslår sex fokusområden för åren 2023–2025	12
4. Genomförande av marknadskontrollförordningen	16
4.1 Förslag.....	16
4.2 Bakgrund och motivering	16
5. Stärkta svenska insatser för genomförande av EU:s biocidförordning	17
5.1 Förslag.....	17
5.2 Bakgrund och motivering	18
6. Stärkt stöd till företag	21
6.1 Förslag.....	21
6.2 Bakgrund och motivering	21
7. Finansiering av verksamhet för allmänkemikalieavgiften	22
7.1 Intäkter och kostnader	23
8. Finansiering av verksamheten för prövning och tillsyn av bekämpningsmedel.....	25
8.1 Kostnader	25
8.1.1 Kostnader för nationell prövning och tillsyn av bekämpningsmedel	25
8.1.2 Prövning av bekämpningsmedel	26
8.1.3 Register.....	26
8.1.4 Stöd till bekämpningsmedelsföretag.....	27

Kemikalieinspektionens budgetunderlag 2023 – 2025

8.1.5	Tillsyn av bestämmelser för bekämpningsmedel	27
8.1.6	Ärenden där vi inte når full kostnadstäckning	27
8.2	Intäkter.....	28
9.	Översikt verksamhetens finansiering	30
9.1	Specifikation finansiering	30
9.2	Verksamhetsinvesteringar.....	32
9.3	Låneram	32
9.4	Räntekontokredit.....	32
9.5	Lokaler.....	33
9.6	Avgiftsbelagd verksamhet	33

1. Sammanfattning av Kemikalieinspektionens förslag

Kemikalieinspektionen lämnar här sitt budgetunderlag för de kommande tre åren (2023 – 2025). Treårsperioden inleds med det svenska ordförandeskapet i EU våren 2023, då många frågor i EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet – på väg mot en giftfri miljö, troligen kommer att avgöras. Underlaget fokuserar på utveckling av EU:s kemikalielagstiftningar, de pågående och omfattande revideringarna av flera kemikalielagstiftningar i EU, genomförandet av EU:s biocidlagstiftning samt det utökade marknadskontrollansvar som myndigheten nu står inför. Stärkta insatser under de kommande åren kan ge Sverige unika möjligheter att starkt bidra till ett bättre skydd för både hälsa och miljö.

Tabell 1. Sammanfattning av föreslagen finansiering, låneram samt räntekonto- och anslagskredit (tkr)

Hemställan/Förslag (tkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Anslagstilldelning ap. 1 + ap. 2 exkl. transfereringar	261 933	280 600	302 600	318 600	325 600
Förslag förändring jmf med tilldelning 2022			22 000	38 000	45 000
Låneram	24 000	29 000	29 000	29 000	29 000
Räntekontokredit	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Anslagskredit	3%	3%	3%	3%	3%

Tabell 2. Sammanfattning av förslag till förstärkning av anslagsmedelstilldelningen (tkr)

Insatser (tkr)	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Långsiktig finansiering av det löpande arbetet inom EU och globalt. För 2021–2022 extra satsning benämnt förstärkning av förvaltningsanslaget	25 000	25 000	25 000	25 000
Förlängning av regeringsuppdraget "Giftfritt från början".	25 000	25 000	25 000	25 000
Genomförande av marknadskontrollförordningen.	15 000	25 000	35 000	35 000
Stärkta svenska insatser för genomförande av EU:s biocidförordning	-	10 000	13 000	15 000
Starkt stöd till företag	-	2 000	5 000	10 000
Summa	65 000	87 000	103 000	110 000
Förslag netto jmf med anslagstilldelning 2022		22 000	38 000	45 000

1.1 Arbete i EU och globalt

Kemikalieinspektionen bedriver på uppdrag av regeringen ett intensivt arbete med att utveckla EU:s lagstiftningar inom kemikalieområdet. Det handlar bland annat om basarbete i form av policyutveckling inom EU, utarbetande av klassificerings- och begränsningsförslag för särskilt farliga ämnen och ämnesutvärdering. Även inom de globala konventionerna är Sverige ett av de mest aktiva länderna inom kemikalieområdet. Det är ett arbete som under närmare 15 års tid byggts upp med tidsbegränsade medel. I längden är det inte möjligt att fortsätta bedriva ett sådant långsiktigt arbete med tillfälliga medel. Kemikalieinspektionen föreslår därför en permanent finansiering av arbetet i EU och globalt med 25 miljoner kronor per år från och med år 2023. Vi föreslår alltså att den årliga finansieringen med 25 miljoner kronor fortsätter även efter år 2025.

1.2 Förlängning av regeringsuppdraget Giftfritt från början

Regeringsuppdraget Giftfritt från början påbörjades under 2021. Uppdraget innehåller strategiskt viktiga delar som gruppvis utfasning av bland annat PFAS, rådgivning kring cirkulär ekonomi, främjande av lågriskmedel och alternativ till kemiska bekämpningsmedel samt utveckling av verktyg för giftfria varor redan i designskedet. Ett stort fokus har lagts på implementering av de olika delarna i EU:s kemikaliestrategi. Under de närmaste två – tre åren kommer en mycket stor del av EU:s kemikalielagstiftning att revideras, dessutom med en stor tyngdpunkt under Sveriges ordförandeskap våren 2023. Dessutom kommer flera stora internationella högnivåmöten att hållas under detta år. För att uppnå full effekt föreslår Kemikalieinspektionen att regeringsuppdraget Giftfritt från början förlängs till och med 2025 med 25 miljoner kronor i tre år.

1.3 Genomförande av marknadskontrollförordningen

I juli 2022 förväntas regeringen utse Kemikalieinspektionen till ansvarig marknadskontrollmyndighet inom kemikalieområdet. Inom myndigheten pågår nu ett intensivt arbete för att förbereda oss inför denna förändring. I budgetpropositionen för 2022 aviseras också ökade medel för marknadskontroll under 2023 och 2024. Kemikalieinspektionen kommer på regeringens uppdrag i december 2022 att lämna en plan för framtida insatser inklusive en kostnadsberäkning för marknadskontrollen från och med 2024 och framåt och om beräknade medel i budgetpropositionen för 2022 är tillräckligt för att leva upp till kraven på EU-nivå. För kunna förbereda och säkerställa en effektiv och ändamålsenlig marknadskontroll på såväl central- som kommunal nivå på

kemikalieområdet föreslår Kemikalieinspektionen en förstärkt anslagstilldelning på 25 miljoner år 2023 och därefter 35 miljoner kronor per år för åren 2024–2025.

1.4 Stärkta svenska insatser för genomförande av EU:s biocidförordning

Medlemsländernas genomförande av EU:s biocidförordning är kraftigt försenat. Det har kritiserats av bland andra EU-kommissionen. Kommissionen har uppmanat samtliga medlemsländer, inklusive Sverige, att öka sina resurser för att genomföra utvärderingarna inom utsatt tid. Förseningarna leder till att ämnen som inte är utvärderade blir kvar på marknaden, vilket riskerar att produkter med farliga egenskaper fortsätter att användas. Detta leder i sin tur till att det blir svårare för nya bättre produkter att ta sig in på marknaden. Mot bakgrund av Kommissionens kritik föreslår Kemikalieinspektionen en satsning på att bland annat ta fram vägledningar för hur prövningen ska genomföras (avsaknaden är en viktig anledning till det långsamma genomförandet), att granska andra länders utvärderingar och delta i Echa:s expertmöten och att Sverige tar på sig att vara utvärderande land för betydligt fler prövningsärenden. Idag finns bara begränsade sådana möjligheter. För att kunna genomföra de svenska insatserna och bidra till effektivare genomförande av EU:s biocidlagstiftning föreslår Kemikalieinspektionen en finansiering med 10 miljoner för år 2023, 13 miljoner år 2024 och 15 miljoner år 2025.

1.5 Stärkt stöd till företag

Med de stora förändringar som är på väg att införas i kemikalielagstiftningarna under de kommande åren kommer behovet av stöd till företag att öka framöver. Det arbetet bör därför förstärkas, framför allt mot slutet av perioden. Kemikalieinspektionen föreslår att förstärkningen av insatser för stöd till företagen finansieras med 2 miljoner för år 2023, 5 miljoner för år 2024 och 10 miljoner år 2025.

2. Långsiktig finansiering av det löpande arbetet i EU och globalt

2.1 Förslag

Kemikalieinspektionens arbete i EU och globalt är ett basarbete som under närmare 15 års tid byggts upp med tidsbegränsade medel. I längden är det inte möjligt att fortsätta bedriva ett sådant långsiktigt arbete med tillfälliga pengar. Därför föreslår Kemikalieinspektionen att dessa resurser permanentas på den nivå de legat på under de senaste åren. Därför föreslår Kemikalieinspektionen en

permanent finansiering av arbetet i EU och globalt med 25 miljoner kronor per år från och med år 2023, för att motsvara den nivå de legat på under de senaste åren. Vi föreslår alltså att den årliga finansieringen med 25 miljoner kronor fortsätter även efter år 2025.

Tabell 3. Långsiktig finansiering av det löpande arbetet i EU och globalt (tkr)

Insatser (tkr)	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Långsiktig finansiering av det löpande arbetet inom EU och globalt. För 2021–2022 extra satsning benämnt förstärkning av förvaltningsanslaget	25 000	25 000	25 000

2.2 Bakgrund och motivering

Arbetet inom EU och globalt inom kemikalieområdet är centralt. Kemikalier finns överallt i vår vardag och de är helt nödvändiga i vårt samhälle, men kemikalier kan också skada människor och miljön. Produktion och konsumtion av kemikalier och varor som innehåller eller har behandlats med kemikalier ökar, samtidigt som kemikalieinnehållet i varor och material ofta är okänt i leverantörskedjan och hos slutanvändare. Konsumtionsmönstren förändras och den snabbt ökande e-handeln utgör en särskild utmaning för kemikaliekontrollen. Vi behöver därför förbygga hälso- och miljöriskerna med kemikalier och fasa ut förekomsten av de skadligaste kemikalierna. Detta görs genom gemensamma harmoniserade regleringar inom framför allt EU, men också genom globala konventioner. Att skydda konsumenter från skadliga kemikalier ser vi som särskilt viktigt.

2.1.1 Vi bedriver ett omfattande arbete i EU

Kemikalieinspektionen har under en lång följd av år byggt upp kompetens inom myndigheten inom EU-frågorna. Vi har också under en lång följd av år skapat stort förtroende och goda relationer med andra medlemsländer, Echa och kommissionen. Det har gett Sverige en stark position i utformningen av regelverk inom EU.

På regeringens uppdrag bedriver Kemikalieinspektionen ett omfattande arbete med att genomföra och utveckla EU:s lagstiftningar inom kemikalieområdet. Vi är ansvarig svensk myndighet för drygt tio olika kemikalier regelverk i EU. En stor del av myndighetens arbete innebär att vara representant för Sverige i en rad kommittéer och arbetsgrupper som är kopplade till varje regelverk. Arbetet handlar bland annat om:

- basarbete i form av utveckling av vägledningsdokument och policy inom EU,
- utarbetande av klassificerings- och begränsningsförslag för särskilt farliga ämnen och ämnesutvärdering,
- bidra aktivt i kommittéer och expertgrupper genom att granska och kommentera andra länders förslag på utvärderingar och förslag på åtgärder.

Sverige tillhör ett av de mest aktiva medlemsländerna när det gäller att lämna förslag på åtgärder mot enskilda hälso- och miljöfarliga ämnen. Vi är idag ett av de ledande länderna inom det arbetet, både vad gäller antalet inlämnade förslag och i förhållande till befolkningens storlek.

Regelverken bygger på att EU:s medlemsländer identifierar och utvärderar ämnen samt ger förslag på riskhantering av de kemiska ämnen som behöver regleras inom EU. Det kräver ett målmedvetet och långsiktigt arbete där kemikalier som påverkar människors hälsa och miljön fasas ut gemensamt inom EU. Det ger också företagen samma villkor om ämnena har en gemensam reglering, till exempel klassificering inom EU. Kemikalieinspektionen ser att det är ett proaktivt och förebyggande arbete som leder till stora samhällsekonomiska vinster när förekomst av hälso- och miljöfarliga kemikalier fasas ut eller minskar vid produktion, användning och avfallshantering. Det är en viktig förutsättning för att underlätta ökad återvinning av material och varor samt att nå regeringens målsättningar om giftfri cirkulär ekonomi.

Stora delar av det konkreta genomförandet av EU-lagstiftningarna återstår. Det gäller exempelvis klassificering och reglering av farliga ämnen i varor och material. Det är viktigt att fortsätta genomförandet av lagstiftningarna eftersom farliga kemikalier annars kan skada människors hälsa och barns utveckling. Regleringarna påverkar innehåll av skadliga kemikalier i livsmedel inklusive dricksvatten och även våra marina resurser. Genomförande och vidareutveckling av EU:s kemikalielagstiftningar bygger på medlemsländernas aktiva deltagande i arbetet. Det fortsatta arbetet för Kemikalieinspektionen bör innebära att även fortsättningsvis kunna delta aktivt i arbetsgrupper och i kommittéer för att vidareutveckla och genomföra EU-lagstiftningarna samt att få möjlighet för Sverige att lämna förslag till klassificeringar och begränsningar av farliga kemikalier som vi ser behov av. Som Sveriges representant i de olika kommittéerna kan Kemikalieinspektionen påverka EU så att Sveriges syn i olika frågor beaktas och får bra genomslag.

2.1.2 Vi arbetar aktivt med globala konventioner och avtal

Även inom de globala konventionerna är Sverige ett av de mest aktiva länderna inom kemikalieområdet. På uppdrag av regeringen medverkar vi inom det internationella samarbetet och är regeringens expert i det arbete som regeringen bedriver inom dessa områden.

Vi ger stöd till regeringen i arbetet med följande konventioner och avtal:

- Stockholmskonventionen,
- Rotterdamkonventionen,
- Minamatakonventionen,
- det globala systemet för klassificering och märkning (GHS),
- den globala kemikaliestrategin (SAICM).

En långsiktighet i finansieringen behövs för att Kemikalieinspektionen ska kunna fortsätta sitt globala arbete, inte minst för att kunna vara ett fullgott stöd till regeringen inom det löpande konventionsarbetet.

En stabilitet i tilldelningen av medel behövs också för arbetet inom OECD, med framför allt utveckling av innovativa och vetenskapligt förankrade testmetoder för att bedöma kemiska ämnens effekter på människors hälsa och miljön. Det är dessa testmetoder som flera av EU:s olika regelverk baseras på. Testmetoderna är viktiga både för företag och myndigheter. För närvarande är arbetet med att ta fram testmetoder och riktlinjer för att identifiera hormonstörande ämnen aktuellt.

3. Förlängning av regeringsuppdraget Giftfritt från början

3.1 Förslag

Tabell 4. Förlängning av regeringsuppdraget Giftfritt från början (tkr)

Insatser (tkr)	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Förlängning av regeringsuppdraget "Giftfritt från början".	25 000	25 000	25 000

Kemikalieinspektionen föreslår att regeringsuppdraget Giftfritt från början förlängs till och med 2025, med 25 miljoner kronor per år.

Vi föreslår att följande sex fokusområden omfattas av ett förlängt uppdrag om Giftfritt från början under åren 2023–2025.

1. Bidra i genomförandet av EU:s kemikaliestrategi.
2. Stöd till regeringen under Sveriges ordförandeskap i EU 2023.
3. Stöd till regeringen i det globala arbetet för att få nya globala mål samt konkreta regleringar av särskilt farliga ämnen (SVHC) i globala konventioner.
4. Effektivare riskhantering med gruppvisa utfasningar av SVHC, främst fortsatt arbete med utfasning av PFAS.
5. Effektivisering av EU:s program för utvärdering av verksamma ämnen i växtskyddsmedel.
6. Tillgängliggöra teknikinformation och bereda beslutsunderlag genom systematisk tekniksökning och analys av patentinformation

3.2 Bakgrund och motivering

Kemikalieinspektionens pågående regeringsuppdrag Giftfritt från början innehåller följande strategiskt viktiga delar:

- gruppvis utfasning av bland annat PFAS,
- insatser för giftfri cirkulär ekonomi,
- utveckling av verktyg för giftfrihet redan i designskedet,
- främjande av lågriskmedel och alternativ till kemiska växtskyddsmedel,

Ett stort fokus i arbetet med Giftfritt från början ligger på genomförandet av de olika delarna i EU:s kemikaliestrategi. Arbetet kommer att ske de närmaste åren, då en mycket stor del av EU:s kemikalielagstiftning revideras. Till exempel pågår översyn av de grundläggande kemikalierelverken, Reach samt klassificerings- och märkningsförordningen (CLP) under denna period.

Under Sveriges ordförandeskap i EU, 1 januari – 30 juni 2023, ser det ut att bli sex olika regelverk inom kemikalieområdet som ska behandlas. Därutöver förväntas också ett par globala högnivåmöten inom kemikalieområdet genomföras under den period som Sverige koordinerar EU. Åren 2023–2025 utgör därför ett strategiskt fönster för att skapa förutsättningar för effektivare och mer förebyggande kemikalielagstiftning. Det handlar om skapandet av goda förutsättningar i linje med riksdagens miljö kvalitetsmål Giftfri miljö, regeringens inriktning i strategin

om Giftfri cirkulär ekonomi samt regeringens nuvarande uppdrag till Kemikalieinspektionen om Giftfritt från början.

Med anledning av ovanstående bakgrund och motivering ser Kemikalieinspektionen ett starkt behov av att regeringsuppdraget om Giftfritt från början förlängs.

3.2.1 Kemikalieinspektionen föreslår sex fokusområden för åren 2023–2025

3.2.1.1 Bidra i genomförandet av EU:s kemikaliestrategi

Den aktuella perioden är avgörande för att säkerställa ett genomförande av EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet. För att Kemikalieinspektionen ska kunna genomföra insatser som stärker genomförandet av EU:s kemikaliestrategi behövs ekonomiska medel även efter år 2022. Arbetet med genomförandet förväntas pågå till åtminstone år 2025.

EU:s kemikaliestrategi presenterades hösten 2020 som ett första steg mot en nollutsläppsvision för en giftfri miljö, i enlighet med den europeiska gröna given. Kemikaliestrategin syftar till att:

- stärka skyddet av människors hälsa och miljön,
- främja innovation för säkra och hållbara kemikalier samt alternativa material,
- förenkla och stärka regelverket för kemikalier,
- bygga upp kunskapsbasen till stöd för beslutsfattande,
- främja en sund hantering av kemikalier och avfall globalt.

Strategin omfattar bland annat:

- åtgärder för att i större utsträckning tillämpa ett förebyggande angreppssätt, exempelvis att begränsa användningen av de mest skadliga kemikalierna i konsumentprodukter,
- förslag om att reglera hormonstörande ämnen,
- hantering av kombinationseffekter,
- gruppvis hantering av ämnen,
- förslag till generellt förbud mot den stora gruppen PFAS-ämnen,
- säkerställa att alla kemikalier används säkrare och mer hållbart,
- att stödja innovation och användning av nya, mer säkra och hållbara kemikalier, vilket också är en grundläggande komponent i strategin.

En ambitiös strategi inom EU är viktig för att bidra till att nå flera av riksdagens miljö kvalitetsmål, framför allt målen om en Giftfri miljö, God bebyggd miljö, Frisk luft, Grundvatten av god kvalitet och Hav i balans. Strategin är också en förutsättning för omställningen till en giftfri cirkulär ekonomi och bidrar till att nå flera av målen om hållbar utveckling i Agenda 2030, inte minst målen om hållbara produktions- och konsumtionsmönster, hälsosamma liv samt rent vatten. Kemikaliestrategin är inriktad på att stärka de grundläggande kemikalielagstiftningarna som klassificerings- och märkningsförordningen (CLP) och Reach-förordningen.

3.2.1.2 Stöd till regeringen under Sveriges ordförandeskap i EU 2023

Många av frågorna i EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet – på väg mot en giftfri miljö, kommer att avgöras under Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd, första halvåret 2023.

Myndigheten behöver säkerställa resurser för att kunna ge regeringen ett sådant stöd att Sverige med hög kvalitet och framgång kan fullgöra sitt uppdrag som ordförandeland.

Regeringskansliet har aviserat ett behov av omfattande stöd från Kemikalieinspektionen under det svenska ordförandeskapet i EU. För närvarande ser det ut som om minst sex rättsakter inom kemikalieområdet kommer att behandlas under det svenska ordförandeskapet samtidigt som allt löpande EU-arbete pågår parallellt. Frågorna som väntas behandlas under det svenska ordförandeskapet är både policyfrågor och av mer teknisk natur.

De tyngsta regelverken som väntas behandlas under det svenska ordförandeskapet är översynerna av Reach-förordningen samt förordningen om klassificering, märkning och förpackning (CLP). Även en lång rad andra regelverk med koppling till kemikalier förväntas också hanteras under det svenska ordförandeskapet. Det gäller exempelvis det så kallade hållbara produkterinitiativet (SPI), översynen av RoHS-direktivet, POPs-förordningen, kvicksilverförordningen, giftfri cirkulär ekonomi, plast, kosmetika, regelverken om leksaker, om tvätt- och rengöringsmedel samt frågor om hållbar användning av växtskydd.

Strategiskt viktiga frågor kommer att behandlas de närmaste åren såsom nya kriterier för exempelvis klassificering av hormonstörande ämnen och införande av kriterier för miljöklassificering i CLP.

Under Sveriges ordförandeskap i EU kommer Sverige dessutom att koordinera och leda EU:s arbete vid flera globala möten och förhandlingar om kemikalier. Det

gäller möten och förhandlingar om Stockholmskonventionen, Rotterdamkonventionen, Minamatakonventionen samt troligtvis även förhandlingar inom ramen för den globala kemikaliestrategin SAICM om nya globala mål inom kemikalieområdet. Vid dessa globala förhandlingar kommer Sverige att koordinera och leda EU:s arbete och Regeringskansliet har aviserat behov av stort stöd vid dessa globala förhandlingar.

Kemikalieinspektionen bedömer sammantaget att en förstärkning av Kemikalieinspektionens resurser efter 2022 är helt nödvändig för att kunna ge det stöd som Regeringskansliet efterfrågar.

3.2.1.3 Stöd till regeringen i det globala arbetet för att få nya globala mål samt konkreta regleringar av särskilt farliga ämnen i globala konventioner.

Mycket globalt förhandlingsarbete har skjutits upp på grund av pandemin. Flera högnivåmöten planeras därför de närmaste åren. Möjligheter till globala mål och nya ramverk för global reglering av farliga ämnen finns på den globala agendan de närmaste åren.

För att Sverige ska kunna fortsätta ha en hög ambition i det globala arbetet efter 2022 behövs en fortsatt satsning. Medlen behövs för regleringar av särskilt farliga ämnen på global nivå inom Stockholmskonventionen, inte minst för PFAS-ämnena. Ett stärkt globalt genomförande av det globala systemet för klassificering och märkning av kemikalier (GHS) är också centralt. Om Kemikalieinspektionen ska kunna stödja regeringen och verka för nya globala mål inom kemikalieområdet, samt för ett starkt genomförande av sådana mål, behövs även fortsättningsvis medel.

3.2.1.4 Effektivare riskhantering med gruppvisa utfasningar av särskilt farliga ämnen, främst fortsatt arbete med utfasning av PFAS

Arbetet med den breda ämnesgrupp av närmare 5000 PFAS-ämnena behöver fortsätta även efter att förslaget om begränsning lämnats in till den Europeiska kemikaliemyndigheten, Echa, i början av 2023. Därefter fortsätter processen med samråd, hantering av synpunkter, och processer i bland annat riskbedömnings- och samhällsekonomiska kommittéerna. Gruppansatser krävs för att mer effektivt hantera likartade ämnesgrupper. De är dock betydligt mer kostnadskrävande per dossier jämfört med att hantera ett ämne i taget.

Kemikalieinspektionen har ett pågående samarbete med kemikaliemyndigheterna i Tyskland, Nederländerna, Danmark och Norge för att ta fram ett brett begränsningsförslag i EU:s kemikalielagstiftning Reach. Förslaget omfattar i

princip alla PFAS-ämnen och syftet är att förbjuda all användning inom EU som inte är nödvändig för samhället. OECD har i nuläget identifierat cirka 5 000 PFAS-ämnen som är i bruk. Kemikalieinspektionen ser behov av att dels fortsätta med arbetet med utfasning av PFAS flera år framöver. Vi ser också behov av att börja initiera arbete med att fasa ut ytterligare grupper av särskilt farliga ämnen under kommande år.

Kemikalieinspektionen tillstyrker också förslaget i Livsmedelsverkets budgetunderlag om att minska halten av PFAS, dioxin och kadmium i mat och dricksvatten. Förslaget innehåller bland annat en kartläggning av halter av PFAS i svenska livsmedel.

3.2.1.5 Effektivisering av EU:s program för utvärdering av verksamma ämnen i växtskyddsmedel

Kemikalieinspektionen ser behov av att stärka insatserna för att främja att lågriskmedel och alternativ till kemiska växtskyddsmedel kommer ut på marknaden. Förordningen för växtskyddsmedel har funnits i omkring tio år och syftar till att fasa ut särskilt farliga ämnen och ge ett högt skydd för hälsa och miljö, samtidigt som den ska tillgodose tillgången till växtskyddsmedel inom EU.

I arbetet för en hållbar användning av växtskyddsmedel ser vi ett särskilt behov av att bidra till utveckling av lagstiftning, vägledning och relevanta testmetoder för lågriskämnen. Exempel på lågriskämnen är biologiska växtskyddsmedel, som mikroorganismer, eftersom de utgör en lägre risk för hälsa och miljö och kan användas i ekologisk odling. Brist på vägledning gör att underlagen ofta är ofullständiga, utvärderingarna tar lång tid och företagets kostnader blir höga. En förenklad process med mer tydlig vägledning och relevanta testmetoder skulle kunna leda till fler säkra bekämpningsmedel på marknaden. För att få ut alternativ till kemiska växtskyddsmedel på marknaden, främst genom nya mikroorganismer och andra biologiska bekämpningsmedel, behöver vi också bygga upp en ny typ av kompetens för utvärderingar av riskerna med sådana medel.

Det finns också ett behov av att medlemsstaterna och Kemikalieinspektionen ökar sina resurser de närmaste åren för att bidra till att effektivisera och stärka förtroendet för växtskyddsmedelslagstiftningen. Utvärderingen av verksamma ämnen har de senaste åren kritiserats av ett flertal fristående organisationer, forskare och allmänheten. Med ökade resurser kan Kemikalieinspektionen bidra till utveckling av vägledning för en harmonisering av processerna och öka förtroendet för lagstiftningen.

3.2.1.6 Tillgängliggöra teknikinformation och bereda beslutsunderlag genom systematisk tekniksökning och analys av patentinformation

Kemikalieinspektionen har tillsammans med Patent- och Registreringsverket samarbetat kring ett innovationsprojekt för att använda artificiell intelligens och patentinformation för att identifiera farliga kemikalier i framtida varor och produkter redan i utvecklingsstadiet. Projektet har visat goda resultat och möjligheterna att använda AI i sådana tillämpningar bedöms vara väldigt goda. PRV har i sitt budgetunderlag föreslagit en satsning på att tillgängliggöra teknikinformation och bereda beslutsunderlag genom systematisk tekniksökning och analys av patentinformation. I förslaget ingår bland annat att bygga ett system eller applikation som med hjälp av semantiska sökningar i patentinformation hittar miljörisiker i ett tidigt stadium och fångar upp utvecklingstrender. Kemikalieinspektionen är en varm tillskyndare av projektet och stödjer förslaget i PRV:s budgetunderlag.

4. Genomförande av marknadskontrollförordningen

4.1 Förslag

Tabell 5. Genomförande av marknadskontrollförordningen 2023–2025 (tkr)

Insatser (tkr)	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Genomförande av marknadskontrollförordningen.	15 000	25 000	35 000	35 000
Förstärkning jmf med tilldelat 2022, enligt regleringsbrev.		10 000	20 000	20 000

Kemikalieinspektionen förväntas under 2022 bli utsedd till marknadskontrollmyndighet avseende de EU-rättsakter på kemikalieområdet som faller inom marknadskontrollförordningens tillämpningsområde där myndigheten i dagsläget saknar mandat. För kunna förbereda och säkerställa en effektiv och ändamålsenlig marknadskontroll på såväl central- som kommunal nivå på kemikalieområdet föreslår Kemikalieinspektionen en förstärkt anslagstilldelning på 25 miljoner år 2023 och därefter 35 miljoner kronor per år för åren 2024–2025.

4.2 Bakgrund och motivering

Kemikalieinspektionen har idag tillsyn över primärleverantörers utsläppande på marknaden. Det är företag som tillverkar eller för in kemiska produkter, varor eller

bekämpningsmedel (biocider) till Sverige och säljer dessa vidare. Syftet med tillsynen är:

- att hindra utsläppandet på marknaden av varor och produkter som inte uppfyller lagkraven och således kan vara en fara för både hälsa och miljö,
- att säkerställa en rättvis konkurrens för företagen på den svenska marknaden.

Utmaningarna för tillsynen är många och den kanske största utmaningen är den ökande e-handeln, inte minst när det gäller varor.

Regeringen förväntas inför halvårsskiftet 2022 utse Kemikalieinspektionen till ansvarig marknadskontrollmyndighet avseende de EU-rättsakter på kemikalieområdet som faller inom marknadskontrollförordningens tillämpningsområde där myndigheten i dagsläget saknar mandat. Detta innebär ett både bredare och mer omfattande uppdrag, med en tydlig ambitionshöjning gällande marknadskontrollen. Kemikalieinspektionen har tidigare lämnat underlag till regeringen vad detta skulle innebära resursmässigt för myndigheten. Detta budgetunderlag bygger dock inte på dessa beräkningar, utan utgår från de i höstbudgetens anslagna medel för marknadskontrollen under åren 2022–24.

Kemikalieinspektionen kommer att redovisa myndighetens behov av resurser från år 2024 och framåt, enligt det uppdrag som vi har fått i vårt regleringsbrev för 2022. Vi ska enligt regleringsbrevet senast den första december 2022 redovisa för regeringen en analys av kostnader för marknadskontrollen från och med 2024 och framåt. Vi ska också redovisa om beräknade medel i budgetpropositionen för 2022 är tillräckliga för att leva upp till kraven på EU-nivå.

5. Stärkta svenska insatser för genomförande av EU:s biocidförordning

5.1 Förslag

Tabell 6. Stärkta svenska insatser för genomförande av EU: biocidförordning (tkr)

Insatser (tkr)	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Stärkta svenska insatser för genomförande av EU:s biocidförordning.	10 000	13 000	15 000

Kemikalieinspektionen föreslår en stärkt svensk insats 2023, 2024 och 2025 för att Sverige ska kunna bidra ytterligare till genomförandet av EU:s biocidförordning.

För att kunna genomföra stärkta svenska insatser för införande av EU:s biocidregler föreslår Kemikalieinspektionen en finansiering med 10 miljoner för år 2023, 13 miljoner år 2024 och 15 miljoner år 2025.

En stärkt svensk insats skulle bland annat inkludera följande arbete för Kemikalieinspektionen:

- bidra till att effektivisera genomförandet av granskningsprogrammet för verksamma ämnen i biocidprodukter, vilket kan leda till att pågående utvärderingar blir klara snabbare och att särskilt farliga ämnen identifieras och fasas ut,
- ta fram nödvändiga EU-gemensamma vägledningar för företag och myndigheter och på så sätt bidra till att säkerställa lika behandling av alla ansökningar från företag oberoende av vilket EU-medlemsland som utvärderar en ansökan,
- delta i arbetet med vägledningar, i syfte att reglera användningen av biocider i varor,
- acceptera fler ansökningar om produktgodkännanden jämfört med idag, vilket vi bedömer som en viktig insats kopplat till målet om Giffri miljö,
- verka för en hållbar användning av biocider,
- motverka onödigt exponering och risker för människor, djur och miljö genom fortsatt utveckling av vägledning för effektivitetsbedömning och granskning av andra länders utvärderingar.

5.2 Bakgrund och motivering

Verksamma ämnen i biocider måste vara godkända inom EU innan de får släppas ut på marknaden. För att ett verksamhetsämne ska kunna godkännas måste det utvärderas med avseende på effektivitet och påverkan på hälsa och miljö. När de verksamma ämnena är godkända inom EU måste även biocidprodukten som innehåller dessa ämnen också godkännas.

EU:s omfattande översynsprogram för utvärdering av verksamma ämnen i biocider, är kraftigt försenat. Det beror bland annat på många nya datakrav för hormonstörande ämnen och brist på gemensamma vägledningar inom EU för enhetlig tillämpning av biocidförordningen. Det gäller vägledningar för såväl myndigheter som för företagen. Enligt EU-kommissionens senaste uppskattning i december 2021 har endast drygt 40 procent av granskningsprogrammet slutförts. Översynen kommer troligen inte att vara klar förrän om fem-sju år. Allmänhetens och företagens tillit och förtroende för biocidförordningens funktionalitet, när det gäller effektiva processer och vetenskapligt väl underbyggda beslut, är viktigt. Likaså att biocidförordningen tillämpas lika i hela EU.

EU-kommissionen har vid upprepade tillfällen uppmanat medlemsländerna att öka sina insatser i genomförandet av granskningsprogrammet för verksamma ämnen i biocider, senast i ett brev till den svenska miljöministern i juni 2021.

Kemikalieinspektionen bör därför de kommande åren bidra till att effektivisera genomförandet av granskningsprogrammet för verksamma ämnen i biocidprodukter. Pågående utvärderingar behöver bli klara snabbare och särskilt farliga ämnen behöver identifieras och fasas ut. En effektivisering av granskningsprogrammet kan också medföra att de biocidprodukter som klarar kraven i EU:s biocidförordning får snabbare tillträde till marknaden och på så sätt möta de behov av biocider som finns. Här kan Kemikalieinspektionen bidra med att ta fram nödvändiga EU-gemensamma vägledningar för företag och myndigheter.

Genom att bidra till utveckling av EU-gemensamma vägledningar och harmoniserad tillämpning inom EU av biocidförordningen bidrar vi till att säkerställa lika behandling av alla ansökningar från företag, oberoende av vilket EU-medlemsland som utvärderar en ansökan. Kemikalieinspektionen kan med ytterligare resurser dessutom delta i arbetet med vägledningar i syfte att reglera användningen av biocider i varor.

Vi ser också att Sverige under de närmaste åren behöver vara utvärderande land för fler ansökningar om produktgodkännanden. Vi tar idag årligen emot mellan tio-femton förfrågningar om att vara utvärderande land, men på grund av begränsade resurser kan vi i dag endast acceptera ett fåtal förfrågningar per år. Kemikalieinspektionen ser ett behov av att acceptera fler ansökningar jämfört med idag för att Sverige ytterligare ska kunna bidra till genomförandet av EU:s biocidförordning. Kemikalieinspektionen beräknar att kostnaden för detta successivt kommer att öka under 2023–2025.

Ju fler produkttyper som prövas enligt förordningen, desto högre andel av produkterna på den svenska marknaden kommer att vara utvärderade enligt kraven i förordningen i syfte att nå ett högt skydd för hälsa och miljö. Detta bedömer vi är en viktig insats kopplat till målet om Giftfri miljö.

Övergångsbestämmelser i EU:s biocidförordning gör att medlemsstaterna kan tillämpa sina nationella regler för biocidprodukter som innehåller sådana ämnen som ännu inte genomgått prövning på EU-nivå. Det innebär för Sveriges del att flera biocidprodukter på den svenska marknaden ännu inte prövats för godkännande, då svenska äldre regler undantar vissa typer av biocidprodukter från krav på godkännande.

Biocidprodukterna består av många olika produkttyper och användningsområden, där medlemsstaterna ofta saknar erfarenhet av riskbedömningar. Det saknas ofta gemensamma vägledningsdokument som stöd i att harmonisera bedömningarna inom EU. Samtidigt har företagen inom biocidområdet generellt sett mindre vana att hantera ansökningar enligt kraven i EU:s biocidförordning. Konsekvensen av detta är att produktprövningen blir mer tidkrävande. Sökande företag behöver mer vägledning och myndigheten har behov av att begära in kompletterande dokumentation då ansökningarna i större utsträckning är ofullständiga. Ärenden blir också mer tidskrävande eftersom olika policyfrågor och ställningstaganden (rörande exempelvis riskbedömningar och användningsvillkor) behöver hanteras inom myndigheten. Nödvändiga harmoniserande diskussioner mellan alla medlemsländer i EU gör också ärenden mer tidskrävande. Det saknas i vissa fall harmoniserade överenskomna vägledningar för prövningen eftersom vissa produkttyper inte prövats inom EU förut. Det krävs tid att hantera de EU-gemensamma processerna för prövning av biocidprodukter, som i de flesta fall kräver enighet inom EU gällande effektivitetsbedömningar, riskbedömningar och riskhanteringsåtgärder. Det behövs en resursförstärkning för att vi ska kunna delta mer aktivt på EU-nivå för att få till harmoniserad vägledning, harmoniserad tillämpning av riskbedömningar och riskhanteringsåtgärder samt ge mer stöd till företagen som ska ansöka om godkännanden.

Hållbar användning av biocider är en annan viktig fråga. Med ytterligare resurser kan Kemikalieinspektionen även verka för att biocider endast används när de behövs och inte i högre koncentrationer än nödvändigt. Genom fortsatt utveckling av vägledning för effektivitetsbedömning och granskning av andra länders utvärderingar kan vi motverka onödiga användningar och därmed minska onödig exponering och risker för människor, djur och miljö.

Med en samlad utökad insats från Kemikalieinspektionen inom biocidområdet kan Sverige på flera sätt påverka och bidra till att ensa och utveckla arbetssätt och praxis inom de olika processer som omfattas av EU:s biocidförordning samt åta oss fler ansökningar om produktgodkännanden. Genom att förstärka arbetet med att granska andra länders utvärderingar kan vi också effektivare identifiera särskilt farliga ämnen och påverka beslut så att dessa ämnen fasas ut. Sådana insatser kan sammantaget bidra till att EU:s regelverk genomförs, tolkas och tillämpas på likartat sätt inom EU.

6. Stärkt stöd till företag

6.1 Förslag

Tabell 7. Stärkt stöd till företag (tkr)

Insatser (tkr)	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Stärkt stöd till företag	2 000	5 000	10 000

Kemikalieinspektionen föreslår en stärkt insats för 2023, 2024 och 2025 för att ge framför allt små och medelstora företag information, råd och stöd om gällande och kommande kemikalier regler. Kemikalieinspektionen föreslår att denna förstärkning av insatser för stöd till företagen finansieras med 2 miljoner för år 2023, 5 miljoner för år 2024 och 10 miljoner år 2025.

6.2 Bakgrund och motivering

Kemikalieinspektionen har en skyldighet att, enligt vissa EU-förordningar och enligt den svenska förvaltningslagen, ge upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Vi ska svara på frågor och ge råd och stöd till företag och verksamheter som efterfrågar detta. Vi har också en roll att förebygga och underlätta för företagen att göra rätt från början. Om företagen har kunskap och kompetens om gällande kemikalier regler ökar möjligheten att de kemiska produkter och varor som sätts ut på den svenska marknaden uppfyller lagstiftningens krav på kemikalieinnehåll och riskerna för miljö och hälsa minskar. Extra viktigt är detta för produkter och varor som används av barn och unga som är särskilt känsliga för påverkan av kemikalier i sin omgivning.

Kemikalieinspektionen ger stöd till företag om gällande och kommande kemikalier regler på flera olika sätt. Vi har frågetjänsten ”Fråga Kemikalieinspektionen” dit företag kan vända sig för att få svar på sina frågor om nya och kommande regler. Vi bedriver uppsökande verksamhet för att hitta de företag och verksamheter som har mest behov av information om kemikalier regler. Vi genomför utåtriktad verksamhet till exempel kontinuerliga uppdateringar av information på vår webbplats kemikalieinspektionen.se, vår närvaro i sociala medier via vårt Facebook-konto, seminarier, faktablad etc för att nå ut med information och råd om regler.

Kemikalieinspektionen konstaterar att det finns ett ökande behov av stöd till framför allt små och medelstora företag för att öka deras möjligheter att göra rätt från början när de ska använda eller sätta ut kemikalier, biocider, växtskyddsmedel eller andra varor på den svenska marknaden. Antalet frågor ökar successivt till vår frågetjänst i takt med att fler och fler företag blir medvetna om kemikalierglerna samt att reglerna blir fler och mer komplexa. Echa drar fr o m 2022 ner sina resurser till sin helpdesk-funktion dit företag kan vända sig med sina frågor. Detta har lett till ett ökat antal frågor till bland annat Kemikalieinspektionens frågetjänst. Pågående implementering av EUs biocidförordning innebär att fler företag efterfrågar information om gällande regler allt eftersom fler produkttyper genomgår godkännandeprocessen. Införandet av marknadskontrollförordningen samt den utökade e-handeln i världen och inom EU innebär att fler varuföretag efterfrågar information och stöd. Från och med 2024 och framåt kommer pågående översyner och förväntade justeringar av gällande kemikalielagstiftningar till CLP- och Reachförordningarna, RoHS-direktivet, leksaksdirektivet, detergentförordningen med flera innebära ett ökat behov av stöd och information till företag samt en ökad förmåga hos Kemikalieinspektionen att kunna svara på deras frågor.

7. Finansiering av verksamhet för allmänkemikalieavgiften

Kemikalieavgiften är den avgift som betalas av företag som tillverkar, för in eller importerar kemiska produkter till Sverige. Avgiften ska bekosta tillsyn och direkt stöd till företagen. Kemikalieinspektionen disponerar inte avgifterna, intäkten redovisas mot inkomstitel, dvs. den post i statsbudgetens inkomstsida där myndigheten redovisar inkomster som den inte själv får disponera.

Genom ändringar i miljöbalken som gjordes under 2020 har begreppet tillsyn i nämnda bestämmelse förtydligats och begränsats. Ordet tillsyn har getts en delvis ny innebörd och avser främjande och kontrollerande åtgärder som riktas direkt mot enskilda tillsynsobjekt. Allmän rådgivning och information till företag ingår däremot inte i tillsynsbegreppet. Tillsynsvägledning definieras i en separat bestämmelse i 26 kap. 1 a § miljöbalken och omfattas numera inte av tillsynsbegreppet. Detta medför att verksamheter på myndigheten som avser allmänt stöd till företag, exempelvis seminarier och generell information på webben samt tillsynsvägledning, inte får finansieras med avgifter.

Antalet företag med aktiva produkter i produktregistret uppgår till cirka 2 000. Antalet avgiftspliktiga produkter ligger mellan 70–75 000. Avgiften för allmänkemikalier beräknas dels per produkt, dels på volym anmälningspliktiga produkter. Det totala antalet produkter och antal företag är relativt konstant över en

treårsperiod även om omsättning av produkter fortsatt ligger på en relativt hög nivå. Intäktsnivån för allmänkemikalier kan variera beroende på hur företagen organiserar sig. Det beror på att det finns ett maximalt belopp per produkt och för volym i ton för ett och samma företag. Vår bedömning är att intäkterna kommer att ligga på en konstant nivå under aktuell period.

Kostnaderna för verksamhet mot allmänkemikalieavgiften skall stå i proportion med intäkterna. Under flera år har kostnaderna varit lägre än intäkterna och därigenom har ett stort avgiftsöverskott byggts upp. Kemikalieinspektionen har i uppdrag att se över avgiftssystemet för både bekämpningsmedel och allmänkemikalier. I samband med detta uppdrag kommer myndigheten se över det långsiktiga behovet av tillsyn av kemiska produkter, tillsynsvägledningen och stödet till företag. Uppdraget ska slutredovisas senast den 28 februari 2022.

7.1 Intäkter och kostnader

Kemikalieinspektionen har utvecklat och effektiviserat avgiftshanteringen under ett antal år, bland annat genom en ny e-portal och elektronisk fakturering. Kostnaderna för avskrivningar för dessa utvecklingsinsatser minskar succesivt och tillsammans med den effektivisering som gjorts minskar kostnaderna för produktregistret fram till 2024.

I takt med att lagstiftningen kontinuerligt blir mer omfattande, e-handel ökar samt en intensiv produkt- och materialutveckling där farliga ämnen återfinns i nya sammanhang ställer det nya och ökade krav på företagen samt på myndighetens tillsyn.

För att uppnå hög regelefterlevnad och stärka Kemikalieinspektionens arbete för miljömålen på ett konkurrensneutralt sätt behöver myndigheten göra följande insatser.

- Målgruppsanpassa stöd- och informationsinsatser

Kemikalieinspektionens upplysningsverksamhet tar emot cirka 4 500 frågor per år som rör allmänkemikalier. Det stora flertalet av frågorna kommer från företag och gäller råd och stöd om gällande och kommande kemikalieregler.

För att öka företagets regelefterlevnad behöver vi möta företagets informationsbehov. Kemikalieinspektionens erfarenhet är att det är särskilt viktigt att fokusera på stöd till små- och medelstora företag som ofta blir mer sårbara för de ökade krav som lagstiftningen medför.

- Kontrollera regelefterlevnad

Kemikalieinspektionen hittar många regelöverträdelser vid inspektioner av företag. Vi kan också konstatera att många företag uppvisar nya brister vid nästa inspektion. För att få en mer långsiktig och bestående effekt behöver vi ha en tätare tillsynsfrekvens och en fördjupad granskning av företagens egenkontroll. Utökningen av myndighetens marknadskontrollansvar ställer också krav på utökade kontroller.

Kemikalieinspektionens erfarenheter visar dessutom att många företag inte känner till att deras produkter ska anmälas till produktregistret. Vi har i nuläget inte tillräckligt underlag för att uppskatta hur stor andel av registerpliktiga företag som inte uppfyller reglerna och därmed undgår det systematiska urvalet av tillsyn. Kemikalieinspektionen behöver därför avdela resurser för att utveckla effektiva metoder för att kartlägga oregistrerade företag och arbeta för en marknadsneutral tillsyn och kontroll.

Genom att kemikalielagstiftningen är till största delen EU-gemensam är tillsynssamarbete en viktig del av kontrollen. Det ger en effektiv och likvärdig tillsyn av kemiska produkter, och därmed neutrala marknadsförhållanden på den gemensamma EU-marknaden.

Tabell 8. Offentligrättslig verksamhet (allmänkemikalier) där avgifterna inte disponeras (tkr)

Offentligrättslig verksamhet Allmänkemikalier	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Summa intäkter	50 185	50 500	50 500	50 500	50 500
Kostnader					
Produktregistret	8 950	9 100	9 400	6 700	6 700
Stöd till företag, del av tabell 7	5 141	4 900	4 900	5 900	8 900
Tillsyn	15 776	15 800	15 800	15 800	15 800
Genomförande av marknadskontrollförordningen, del av tabell 5		4 800	8 000	11 200	11 200
Summa kostnader	29 867	34 600	38 100	39 600	42 600
Underskott/överskott	20 318	15 900	12 400	10 900	7 900
Ack resultat	72 894	88 794	101 194	112 094	119 994

8. Finansiering av verksamheten för prövning och tillsyn av bekämpningsmedel

8.1 Kostnader

Bekämpningsmedelsavgifterna ska täcka Kemikalieinspektionens kostnader för:

- handläggning av ansökningar om godkännande av växtskyddsmedel och biocidprodukter,
- handläggning av dispensansökningar för bekämpningsmedel,
- operativ tillsyn av tillverkare och importörer av bekämpningsmedel,
- arbetet med att hålla register över godkända bekämpningsmedel,
- arbetet med att ta ut ansöknings- och årsavgifter, samt att ge direkt råd, stöd, information och upplysning till bekämpningsmedelsföretag.

Kemikalieinspektionen disponerar inte avgifterna, intäkten redovisas mot inkomsttitel dvs den post i statsbudgetens inkomstsida där myndigheten redovisar inkomster som den inte själv får disponera.

I vårt bekämpningsmedelsregister uppgår antalet företag med gällande godkända bekämpningsmedel till cirka 200. Antalet gällande godkända bekämpningsmedel är cirka 850. Fördelningen är lika mellan godkända växtskyddsmedel och godkända biocidprodukter. Antalet godkända bekämpningsmedel ökar kontinuerligt. Den årliga ökningen låg i snitt på cirka tre procent under flera år men har under de senaste åren ökat ytterligare. Det sker hela tiden en utfasning och återkallande av medel från marknaden samtidigt som nya medel prövas och får godkännanden i enlighet med senast gällande lagstiftning.

8.1.1 Kostnader för nationell prövning och tillsyn av bekämpningsmedel

I tabell 9 redovisar vi de förväntade kostnaderna för vår nationella prövning och tillsyn av bekämpningsmedel under perioden 2023–2025. Under perioden ser vi ett ökat behov av resurser framför allt för prövning av biocidprodukter och för direkt stöd till biocidföretagen. Även ökat behov av resurser behövs för verksamheter i nära anslutning till prövningen, vilket innefattar harmoniserande arbetsinsatser inom EU för framtagande av vägledning och gemensam tillämpning av riskbedömning och riskhanteringsåtgärder. Se även avsnitten ovan kapitel 5 Stärkta svenska insatser för genomförande av EU:s biocidregler, samt kapitel 6 Stärkt stöd till företag.

8.1.2 Prövning av bekämpningsmedel

Prövningen av bekämpningsmedel påverkas av faktorer på både EU-nivå och nationell nivå. Kemikalieinspektionen bedömer att antalet ärenden om förnyat produktgodkännande för växtskyddsmedel blir fortsatt relativt stort 2023–2025. Det baserar vi på den information vi har om hur arbetet med ämnesutvärderingarna inom EU:s granskningsprogram fortskrider. Sverige kommer att vara rapporterande medlemsland för vissa av dessa ansökningar eftersom arbetsbördan fördelas proportionellt inom norra zonen. Variationen i antalet inkommande ärenden över åren beror även på godkännandetider för produkter och när befintliga godkännande för verksamma ämnen löper ut.

EU-kommissionens arbetsprogram för verksamma ämnen i växtskyddsmedel och biocider är försenade. För biocidprodukter innebär det att införandet av godkända produkter på den svenska marknaden försenas. EU:s biocidlagstiftning har ännu inte implementerats fullt ut. Det betyder att produkttyper som tidigare inte omfattats av ett godkännandekrav successivt kommer att fasas in i godkännandeförfarandet. Detta ökar behovet av stöd och information om lagstiftning, särskilt till små och medelstora företag. Det ökar även behovet av kompetensutveckling hos Kemikalieinspektionen.

Underlaget redovisar ett behov av ökade resurser för prövning av biocidprodukter då vi ser att vi kan ta på oss ett större ansvar att vara utvärderande land för flera produktansökningar. Se även kapitel 5 ovan.

Kemikalieinspektionen håller fortsatt tidsfristerna i produktprövningen av bekämpningsmedel. I och med att vi lyckas hålla tidsfristerna har intresset för att välja Sverige som utvärderande medlemsland ökat. Vi har även tagit över ansökningar från andra medlemsländer.

8.1.3 Register

Kemikalieinspektionen har en databas där samtliga beslut om bekämpningsmedel finns. Totalt innehåller databasen cirka 17 000 beslut, både nu gällande godkännanden och godkännanden som har upphört. Vi har krav på oss att hålla våra beslut ordnade och vi ska också erbjuda allmänheten elektronisk information över godkända och återkallade bekämpningsmedel. Kraven ställs i ett antal EU-förordningar och Kemikalieinspektionens databas uppfyller dessa krav.

Databasen underlättar det dagliga arbetet på myndigheten. Den fungerar även som informationskälla för allmänheten, näringsidkare och den kommunala tillsynen. Vi använder databasen när vi tar fram underlag till statistik om bekämpningsmedel till SCB och det europeiska statistikkontoret Eurostat. I kostnaderna för systemstöd

ingår förvaltning och vidareutveckling av bekämpningsmedelsregistret och andra system för till exempel planering och uppföljning. Även webbaserade ansökningsverktyg och utvecklandet av e-tjänster för företagen ingår i kostnaderna. Just nu pågår en utveckling av bekämpningsmedelsregistret för att öka tillgängligheten av öppna data i registret.

8.1.4 Stöd till bekämpningsmedelsföretag

Vi behöver fortsatt resurser för finansieringen av rådgivning till bekämpningsmedelsföretag. Den ökade mängden frågor är även en följd av att fler företag blir medvetna om att de berörs av biocidregler och vänder sig till Kemikalieinspektionen för att få stöd när det ska ansöka om produktgodkännande. Kemikalieinspektionen ser ett successivt ökat behov av resurser för denna verksamhet om stöd och informationsinsatser till sökande företag under perioden 2023–2025. Se även kapitel 6 ovan.

8.1.5 Tillsyn av bestämmelser för bekämpningsmedel

Behovet av resurser för operativ tillsyn och marknadskontroll av bekämpningsmedel är fortsatt högt. Resurserna behövs för att kunna möta det ökade behovet av tillsyn när nya regler trätt i kraft eller utvecklas. När allt fler biocidprodukter ska fasas in i godkännandeprocessen ökar antalet företag som behöver marknadskontroll, liksom behovet av tillsyn av de företag som släpper ut otillåtna medel på marknaden. Se även kapitel 4 om marknadskontroll ovan.

8.1.6 Ärenden där vi inte når full kostnadstäckning

Genom en ändring i förordningen (2013:63) om bekämpningsmedelsavgifter vilken trädde i kraft den 14 juni 2019 undantogs utvidgade produktgodkännande för mindre användningsområde avseende växtskyddsmedel från målet om full kostnadstäckning. Målet om full kostnadstäckning gäller alltjämt för övriga ärendekategorier. I regeringsuppdraget om översyn av avgifter för bland annat bekämpningsmedelsärenden föreslår Kemikalieinspektionen att fler ärendekategorier ska undantas full kostnadstäckning. I avvaktan på regeringens ställningstagande kommer Kemikalieinspektionen att redovisa fortsatt underskott i resterande delar av prövningsverksamheten för dessa ärenden eftersom avgiftskonstruktionen och ansökningsavgifterna för dessa ärenden endast ger en kostnadstäckning om cirka 20 procent av den totala kostnaden.

8.2 Intäkter

I tabell 10 redovisas prognosticerade intäkter för den avgiftsfinansierade delen av nationell prövning och tillsyn av bekämpningsmedel. Prövningen väntas lämna årliga underskott vilket visar att nuvarande avgiftsfinansiering inte heller de kommande åren är tillräcklig för att nå målet om full kostnadstäckning. I tabellen är inte den ofinansierade andelen av kostnaden för prövningen av ärenden som rör små odlingsarealer, dispenser för att undanröja fara samt vissa biologiska växtskyddsmedel inkluderad. Kemikalieinspektionen lämnar förslag till hur underskottet kan hanteras i rapporten från regeringsuppdraget om översyn av bland annat bekämpningsmedelsavgifterna.

Kostnadstäckningen för den avgiftsfinansierade verksamheten varierar till följd av att intäkter och kostnader varierar. Sedan förordningen om bekämpningsmedelsavgifter började tillämpas har kostnadstäckningen normalt sett varierat mellan 80–90 procent. Kostnadstäckningen 2021 var 95 procent och prognosen för 2022 och de kommande åren förväntas likt tidigare vara i spannet 80–90 procent. Kostnadstäckningsgraden varierar stort mellan olika ärendetyper.

I tidigare budgetunderlag har vi konstaterat att det är svårt att nå finansiell balans då ansökningsavgifterna inte alltid motsvarar kostnaden för enskilda år.

Kemikalieinspektionen har i regeringsuppdraget om översyn av avgifter sett över hur vi ska tillämpa förordningen om bekämpningsmedelsavgifter för att nå det ekonomiska målet full kostnadstäckning. Vi lämnar förslag på ändrat ekonomiskt mål för biocidverksamheten samt förslag på subventionerade ärendetyper och förändrade avgiftsnivåer för både växtskyddsmedel och biocidprodukter.

Tabell 9. Kostnader i offentligrättslig verksamhet (bekämpningsmedel) där avgifterna inte disponeras (tkr)

Offentligrättslig verksamhet Bekämpningsmedel	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Prövning växtskyddsmedel	28 208	28 200	28 700	27 800	27 800
Prövning biocidprodukter, del av tabell 6	20 129	19 600	25 700	28 600	30 600
Prövning vid Livsmedelsverket och Jordbruksverket	5 091	5 000	5 000	5 000	5 000
Register	2 362	2 500	2 500	2 500	2 500
Stöd till bekämpningsmedelsföretag, del av tabell 5 och 7	3 919	4 600	6 000	7 400	7 400
Tillsyn	5 340	5 500	5 500	5 500	5 500
Summa avgiftsfinansierat som inte disponerats	65 049	65 400	73 400	76 800	78 800
Ärenden där inte full kostnadstäckning nås	590	600	600	600	600
Utvidgat godkännande för mindre användningsområden	3 421	2 900	2 900	2 900	2 900
Verksamheter i anslutning till tillståndsprövningen	8 109	10 000	10 000	10 000	10 000
Summa skattefinansierat	12 120	13 500	13 500	13 500	13 500
Summa prövning och tillsyn av bekämpningsmedel	77 169	78 900	86 900	90 300	92 300

Tabell 10. Offentligrättslig verksamhet (bekämpningsmedel) där avgifterna inte disponeras (tkr)

Bekämpningsmedel med mål om full kostnadstäckning	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ansökningsavgifter, växtskyddsmedel	8 853	11 200	11 200	11 200	11 200
Ansökningsavgifter, biocider	5 565	7 000	7 000	7 000	7 000
Årsavgifter	47 524	45 000	45 000	45 000	45 000
Summa intäkter	61 942	63 200	63 200	63 200	63 200
Summa kostnader	65 639	66 000	74 000	77 400	79 400
Underskott/överskott	-3 697	-2 800	-10 800	-14 200	-16 200
Ack resultat	-107 678	-110 478	-121 278	-135 478	-151 678

9. Översikt verksamhetens finansiering

I de följande tabellerna sammanfattas myndighetens förslag till anslagstilldelning, låneram, räntekontokredit och avgiftsfinansierad verksamhet samt att det redovisas specifikationer av förslagen.

Tabell 11. Förslag finansiering av verksamheten (tkr)

Finansiering	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Utgiftsområde 20 anslag 1:6 ap. 1 Kemikalieinspektionen driftkostnader, se tabell 13–14	261 433	280 100	302 100	318 100	325 100
Utgiftsområde 20 anslag 1:6 ap. 1 Kemikalieinspektionen transfereringar, se tabell 15	18 000	18 000	-	-	-
Utgiftsområde 20 anslag 1:7 ap.2 Kemikalieinspektionen	500	500	500	500	500
Avgifts- och bidragsinkomster som disponeras, se tabell 17	43 901	52 400	48 300	40 300	44 800
Summa beslutad/föreslagen finansiering	323 834	351 000	350 900	358 900	370 400

Tabell 12. Förslag intäkter som ej disponeras (tkr)

Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel, enligt den indelning regeringen beslutat:	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Allmänkemikalier	50 185	50 500	50 500	50 500	50 500
Bekämpningsmedel	62 776	64 000	64 000	64 000	64 000
Dispensavgifter	225	250	250	250	250

9.1 Specifikation finansiering

Tabell 13. Specifikation avseende Utgiftsområde 20 anslag 1:6 ap. 1
Kemikalieinspektionen (tkr)

Specifikation - Utgiftsområde 20 anslag 1:6 ap. 1 Kemikalieinspektionen	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ramanslag - disponeras av kemikalieinspektionen ap. 1	205 997	210 100	210 100	210 100	210 100
Förstärkningar, se även tabell 14	50 000	65 000	87 000	103 000	110 000
Lämnade bidrag till Jordbruksverket och Livsmedelverket för nationell prövning av växtskyddsmedel och biocidprodukter	5 436	5 000	5 000	5 000	5 000
Summa förslag/beräkningar	261 433	280 100	302 100	318 100	325 100

Tabell 14. Specifikation - Kemikalieinspektionens förslag (tkr)

Specifikation - Kemikalieinspektionens förslag	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Långsiktig finansiering av det löpande arbetet inom EU och globalt. För 2021–2022 extra satsning benämnd förstärkning av förvaltningsanslaget.	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Förlängning av regeringsuppdraget "Giffritt från början".	22 772	25 000	25 000	25 000	25 000
Genomförande av marknadskontrollförordningen.	-	15 000	25 000	35 000	35 000
Stärkta svenska insatser för genomförande av EU:s biocidförordning	-	-	10 000	13 000	15 000
Stärkt stöd till företag	-	-	2 000	5 000	10 000
Summa förslag	47 772	65 000	87 000	103 000	110 000

Tabell 15. Specifikation - Transfereringar tilldelat anslaget enligt regleringsbrev (tkr)

Specifikation - Transfereringar tilldelat anslaget enligt regleringsbrev	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Lämnade bidrag till Internationella kemikalieseekretariatet (Chemsec)	5 000	5 000			
Karolinska institutet (f.d. Swetox)	5 000	5 000			
Chemsec, för substitution av farliga ämnen	3 000	3 000			
RISE substitutionscentrum	5 000	5 000			
Totalt transfereringar enligt regleringsbrev	18 000	18 000	0	0	0

Tabell 16. Specifikation - Avgifts- och bidragsinkomster som disponeras

Specifikation - Avgifts- och bidragsinkomster som disponeras	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
SERP	17 368	14 500	17 900	17 900	17 900
Varuprover	35	200	200	200	200
Tjänsteexport Sida	6 289	8 000	6 000	4 000	5 500
Övriga intäkter	710	1 500	1 000	1 000	1 000
Bidrag till övriga länder och organisationer med stöd av medel från Sida och Naturvårdsverket mfl	19 499	28 200	23 200	17 200	20 200
Summa avgifts- och bidragsinkomster som disponeras	43 901	52 400	48 300	40 300	44 800

9.2 Verksamhetsinvesteringar

Tabell 17. Investeringar och finansiering (tkr)

Investeringar och finansiering	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Immateriella investeringar - Datasystem, rättigheter	815	1 300	5 000	5 000	5 000
Materiella investeringar - Maskiner, inventarier	144	4 200	15 000	7 000	4 200
Summa verksamhetsinvesteringar	959	5 500	20 000	12 000	9 200
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	959	5 500	20 000	12 000	9 200
Summa finansiering	959	5 500	20 000	12 000	9 200

9.3 Låneram

Tabell 18. Låneram (tkr)

Lån i Riksgäldskontoret	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
IB lån Riksgäldskontoret	16 272	10 769	11 566	24 972	27 328
Beräknad upplåning	959	5 500	20 000	12 000	9 200
Beräknad amortering	-6 462	-4 704	-6 594	-9 644	-10 800
UB lån i Riksgäldskontoret	10 769	11 566	24 972	27 328	25 728
Beslutat/föreslagen låneram	24 000	29 000	29 000	29 000	29 000
Beräknad ränteutgift	0	0	548	784	796
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	0%	0%	3%	3%	3%
Finansiering av räntor och amorteringar - utgiftsområde 20 anslag 1:6 ap.1	6 462	4 704	7 142	10 428	11 595

9.4 Räntekontokredit

Tabell 19. Räntekontokredit (tkr)

Räntekontokredit (enl. 7 kap. 4 § budgetlagen)	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Beslutat/föreslagen räntekontokredit	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500

9.5 Lokaler

Kemikalieinspektionen har tecknat hyresavtal för sina lokaler till och med 2023. Myndigheten tar höjd för minst 10-15 mnkr i investeringsbehov vid en eventuell flytt 2023.

9.6 Avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 20. Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna disponeras (tkr) - Obestämt ekonomiskt mål.

Offentligrättslig verksamhet - SERP	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ingående Över-/Underskott	0	0	0	0	0
Intäkter	17 368	14 500	17 900	17 900	17 900
Kostnader	17 368	14 500	17 900	17 900	17 900
Årets resultat	0	0	0	0	0
Utgående Över-/Underskott	0	0	0	0	0

Tabell 21. Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna disponeras (tkr) - Ekonomiskt mål är full kostnadstäckning.

Offentligrättslig verksamhet – Varuprover	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ingående Över-/Underskott	0	0	0	0	0
Intäkter	35	200	200	200	200
Kostnader	35	200	200	200	200
Årets resultat	0	0	0	0	0
Utgående Över-/Underskott	0	0	0	0	0

Tabell 22. Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna disponeras (tkr) – Ekonomiskt mål är full kostnadstäckning.

Uppdragsverksamhet - Tjänsteexport	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ingående Över-/Underskott	0	0	0	0	0
Intäkter	6 289	8 000	6 000	4 000	5 500
Kostnader	6 289	8 000	6 000	4 000	5 500
Årets resultat	0	0	0	0	0
Utgående Över-/Underskott	0	0	0	0	0

Tabell 23. Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna inte disponeras (tkr) - Ekonomiskt mål är full kostnadstäckning.

Offentligrättslig verksamhet - Inkomsttitel 2811 Dispensavgifter	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ingående Över-/Underskott	-2 548	-2 620	-2 620	-2 620	-2 620
Intäkter	225	250	250	250	250
Kostnader	297	250	250	250	250
Årets resultat	-72	0	0	0	0
Utgående Över-/Underskott	-2 620	-2 620	-2 620	-2 620	-2 620

Tabell 24. Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna inte disponeras (tkr) – Ekonomiskt mål är full kostnadstäckning.

Offentligrättslig verksamhet - Inkomsttitel 9433 Allmänkemikalier	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ingående Över-/Underskott	52 576	72 894	88 794	101 194	112 094
Intäkter	50 185	50 500	50 500	50 500	50 500
Kostnader	29 867	34 600	38 100	39 600	42 600
Årets resultat	20 318	15 900	12 400	10 900	7 900
Utgående Över-/Underskott	72 894	88 794	101 194	112 094	119 994

Tabell 25. Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna inte disponeras (tkr) - Ekonomiskt mål är full kostnadstäckning.

Offentligrättslig verksamhet - Inkomsttitel 9437 Bekämpningsmedel	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ingående Över-/Underskott	-103 981	-107 677	-110 477	-121 277	-135 477
Intäkter	61 943	63 200	63 200	63 200	63 200
Kostnader	65 639	66 000	74 000	77 400	79 400
Årets resultat	-3 696	-2 800	-10 800	-14 200	-16 200
Utgående Över-/Underskott	-107 677	-110 477	-121 277	-135 477	-151 677

Tabell 26. Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna inte disponeras (tkr) - Obestämt ekonomiskt mål.

Offentligrättslig verksamhet - Inkomsttitel 9437 Utvidgat godkännande för mindre användningsområde	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräkning 2023	Beräkning 2024	Beräkning 2025
Ingående Över-/Underskott	-10 119	-12 707	-14 807	-16 907	-19 007
Intäkter	833	800	800	800	800
Kostnader	3 421	2 900	2 900	2 900	2 900
Årets resultat	-2 588	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Utgående Över-/Underskott	-12 707	-14 807	-16 907	-19 007	-21 107

Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress

Esplanaden 3A, 172 67 Sundbyberg

kemi@kemi.se

www.kemikalieinspektionen.se

KEMI
Kemikalieinspektionen